

Participatieplan Waterbeheerprogramma 2028-2033

Waterschap Zuiderzeeland

Doel van participatie

Voor de totstandkoming van het Waterbeheerprogramma 2028-2033 (WBP) is participatie een belangrijk onderdeel. Het doel van participatie is om de kwaliteit van besluiten te verhogen door gebruik te maken van kennis, ervaring en creativiteit van betrokkenen. Dat draagt bij aan:

- Betere en meer integrale besluiten door het vroegtijdig in beeld brengen van belangen en ideeën.
- Draagvlak en eigenaarschap bij partners en stakeholders, waardoor uitvoering en samenwerking soepeler verlopen.

Voor het opstellen van het participatieplan zijn de volgende uitgangspunten benut:

- Openheid en duidelijkheid centraal: vooraf helder communiceren over doel, scope en invloed van participatie en achteraf de opbrengst goed vastleggen en terugkoppelen.
- De vormen en intensiteit van participatie worden afgestemd op de fase van het proces.
- We gebruiken zoveel mogelijk bestaande netwerken, overlegstructuren en communicatiemiddelen.

Scope van participatie en participatieladder

Participeren kan op verschillende niveaus. Het participatiebeleid van Zuiderzeeland onderscheidt de volgende vormen:

- Meeweten: inzicht geven in opgaven en keuzes, zonder actieve inbreng.
- Raadplegen/meedenken: gericht vragen om reacties en suggesties.
- Co-creëren/meedoen: samen uitwerken van onderdelen.
- Meebeslissen: in het geval van het WBP niet van toepassing; de besluitvorming ligt bij het Algemeen Bestuur.

Voor het WBP geldt:

- In de strategische fase (missie, visie, strategische doelen) van het opstellen van het WBP ligt de nadruk op meedenken en raadplegen.
- In de vertaling naar de planperiode (tactische doelen en maatregelen) is daarnaast lichte co-creatie mogelijk op specifieke thema's.
- De participatie wordt afgerond met de formele inspraak, waarbij het ontwerp-WBP ter inzage wordt gelegd.

Doelgroepen en rolverdeling

De participatie richt zich op verschillende doelgroepen, met elk een eigen rol.

Medeoverheden

Provincie Flevoland

- Strategische partner voor afstemming tussen het Waterbeheerprogramma en het Regionaal Waterprogramma.
- Participatierol: meeweten, meedenken en waar passend lichte co-creatie
- Participatievormen: ambtelijke werksessies, bestuurlijke bilaterale overleggen tussen portefeuillehouders en deelname aan Flevolands Bestuurlijk Overleg Water. Meelezen op conceptteksten en een verdiepend ambtelijk en/of bestuurlijk overleg waar nodig

Provincie Fryslân en provincie Overijssel

- Hebben een beperkte betrokkenheid, maar er is wel afstemming nodig over de Regionale Waterprogramma's voor de delen van het beheergebied in die provincies.
- Participatierol: meeweten, meedenken.
- Vormen: ambtelijke afstemming in beginfase en richting het opleveren van de concept RWP's en het WBP. Niet in de bestuurlijke lijn, tenzij dat noodzakelijk is.

Gemeenten in Flevoland (Almere, Lelystad, Zeewolde, Dronten, Urk en Noordoostpolder)

- Belangrijke partners voor de uitvoerbaarheid en samenhang van maatregelen. Aanvullend is het doel om inzichtelijk te krijgen welke onderdelen van de wateropgaven ook een gemeentelijke verantwoordelijkheid vragen en dat onder de aandacht te brengen.
- Participatierol: meeweten, meedenken en waar passend lichte co-creatie.
- Vormen: ambtelijke consultatie via bestaande contacten en netwerken (themagericht), bestuurlijke afstemming via het Flevolands Bestuurlijk Overleg Water en waar nodig

overleg bilateraal of met een beperkt aantal gemeenten/andere partners. Meelezen op conceptteksten en een verdiepend ambtelijk en/of bestuurlijk overleg waar nodig.

Gemeente De Fryske Marren en Steenwijkerland

- Hebben een beperkte betrokkenheid, klein aandeel in het beheergebied.
- Participatierol: meeweten, meedenken op hoofdlijnen.
- Vormen: ambtelijke afstemming in de beginfase en richting het opleveren van het concept WBP. Niet in de bestuurlijke lijn, tenzij dat noodzakelijk is.
- Buurwaterschappen
- Belangrijk om af te stemmen waar sprake is van grensoverschrijdende werking van het watersysteem. Ook andere waterschappen zijn aan de slag met hun WBP 2028-2033. Naar verwachting is dit vooral relevant voor Waterschap Drents Overijsselse Delta (regio Ketelmeer) en Waterschap Vallei en Veluwe (randmeren).
- Participatierol: meeweten, meedenken
- Vormen: ambtelijke afstemming in de beginfase en richting het opleveren van het concept WBP. Niet in de bestuurlijke lijn, tenzij noodzakelijk.

Andere medeoverheden, zoals Rijkswaterstaat en omgevingsdienst

- Er zijn meer medeoverheden waarbij het van toegevoegde waarde kan zijn om de conceptinhoud van het WBP mee af te stemmen. Voorbeelden daarvan zijn Rijkswaterstaat en de Omgevingsdienst. Afhankelijk van de inhoud van het nieuwe WBP wordt nagegaan in welke mate zijn al betrokken zijn bij de onderwerpen die in het WBP terecht komen en in hoeverre aanvullende afstemming nodig is. In dat geval worden zij thematisch geconsulteerd (ambtelijk en/of bestuurlijk) en krijgen zij waar nodig de gelegenheid om mee te leven op de conceptteksten.

Georganiseerde partners

Voor de georganiseerde partners geldt dat zij worden uitgenodigd om mee te doen, maar dat betrokkenheid niet altijd essentieel is. Onderstaande lijst geeft op basis van een stakeholderanalyse een eerste beeld welke partners benaderd worden. Mogelijk worden in de eerste fase van de participatie (start en verkenning) aanvullende partners geïdentificeerd en vervolgens uitgenodigd. Ook is het mogelijk dat georganiseerde partners zich melden naar aanleiding van de algemene kennisgeving participatie. In dat geval wordt gekeken welke vorm van participatie passend is.

Agrarische organisaties

- Onder andere LTO Noord en agrarische collectieven
- Participatierol: meeweten, meedenken en waar passend lichte co-creatie
- Vormen: meelezen op conceptteksten en een verdiepend ambtelijk overleg waar nodig

Natuur en ecologie

- Onder andere Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Flevo-landschap, IVN, Natuur en Milieu Flevoland, Boer en natuur, vogelbescherming
- Participatierol: meeweten, meedenken en waar passend lichte co-creatie
- Vormen: meelezen op conceptteksten en een verdiepend ambtelijk overleg waar nodig

Waterkwaliteit, volksgezondheid

- Onder andere omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek, GGD Flevoland
- Participatierol: meeweten, meedenken
- Vormen: gerichte ambtelijke consultatie op relevante onderwerpen, wanneer nodig worden de conceptteksten op deze onderwerpen teruggelegd

Drinkwater

- Vitens
- Participatierol: meeweten, meedenken
- Vormen: gerichte ambtelijke consultatie op onderwerpen die raken aan drinkwater, al dan niet samen met provincie Flevoland. Wanneer nodig worden de conceptteksten op deze onderwerpen teruggelegd.

Recreatie

- Sportvisserij Nederland, en wanneer relevant Watersportverbond
- Participatierol: meeweten, meedenken
- Vormen: eventueel thematische sessie wanneer daar meerwaarde in wordt gezien (afhankelijk van inhoud op te stellen WBP), waar dat kan via bestaande overlegstructuur.

Ondernemers en bedrijven

- Onder andere VNO-NCW Midden, MKB Nederland
- Participatierol: meeweten, meedenken
- Vormen: eventueel thematische sessie wanneer daar meerwaarde in wordt gezien (afhankelijk van inhoud op te stellen WBP), waar dat kan via bestaande economische netwerken.

Inwoners

Op basis van de eerdere WBP-processen is de verwachting dat inwoners beperkt de behoefte hebben om te participeren. Het WBP staat ver van hen af, het document is relatief abstract en bevat geen grote besluiten. De plannen en projecten die voortkomen uit het WBP worden tastbaar voor inwoners en daar kan participatie meer opleveren. Participatie kan in het geval van het WBP ook een afbreukrisico zijn: je vraagt mensen hun tijd en hun mening, maar er is beperkt ruimte om daar iets mee te doen. Omdat de mate van invloed van inwoners beperkt is, wordt voor dit WBP beperkt gericht op inwoners.

Wanneer de contouren van het ontwerp-WBP zichtbaar worden, wordt één mogelijkheid georganiseerd voor inwoners om hier kennis van te nemen en op te reageren. Dat kan bijvoorbeeld via een digitale informatiebijeenkomst of een inloopavond. De meest geschikte vorm wordt later bepaald. Daarnaast hebben inwoners de mogelijkheid om te reageren op het ontwerp-WBP via de formele inspraak.

Inwoners worden daarmee *participatief* beperkt betrokken. Wanneer er zich in het WBP-proces kansen voordoen om inwoners *communicatief* te betrekken, worden deze benut. Daarmee kunnen we aan inwoners bijvoorbeeld laten weten wat het waterschap zoal doet en welke thema's er spelen.

Partners voor de uitvoering van het Waterbeheerprogramma

De bovenstaande lijst is niet volledig. Er zijn een heel aantal partners geïdentificeerd die relevant zijn voor het werk van het waterschap, maar waarvan wordt voorgesteld om ze in de uitvoering van de maatregelen uit het Waterbeheerprogramma te betrekken.

Ze worden wel in kennis gesteld van het opstellen van het nieuwe Waterbeheerprogramma via een algemene kennisgeving. Wanneer zij op basis daarvan aangeven mee te willen denken, wordt per groep of organisatie gekeken welke vorm van participatie passend is.

Voorbeelden hiervan zijn nutsbedrijven, Rijksvastgoedbedrijf, woningcorporaties en projectontwikkelaars en recreatie- en sportorganisaties.

Fasering en participatie-inzet

We proberen in de participatie zoveel mogelijk samen op te trekken met de provincie Flevoland, omdat zij gelijktijdig werken aan de actualisatie van het Regionaal Waterprogramma. Daarvoor zijn grotendeels dezelfde medeoverheden en partners in beeld en worden vergelijkbare onderwerpen besproken. De participatie sluit daarom aan bij de fasering en planning van zowel de actualisatie van ons eigen Waterbeheerprogramma als het Regionaal Waterprogramma. De eerste helft van 2026 ligt de nadruk op de strategische contouren van het WBP (lange termijn), het tweede deel van 2026 staat de invulling van de planperiode centraal. Per fase wordt de passende vorm en het niveau van participatie gekozen, met een duidelijke communicatie over doel, scope en invloed.

Fase 1 – start en verkenning

Maart-april 2026

De eerste fase van de participatie richt zich op het startmoment van de actualisatie, waarbij het delen van het proces, het uitnodigen van partners om mee te doen en het delen van de wijze waarop dat kan. Als zichtbaar en gezamenlijk startmoment wordt hiervoor eind maart met de provincie Flevoland de Flevolandse Waterweek georganiseerd. Deze vindt plaats rondom wereldwaterdag (zondag 22 maart). De insteek hiervan is met name communicatief. We gebruiken bestaande netwerken om het proces voor de actualisaties onder de aandacht te brengen, zetten onze eigen communicatiemiddelen in en publiceren een officiële kennisgeving 'voornemen en participatie' in het Waterschapsblad. Waar nodig organiseren we voor specifieke doelgroepen een moment om de start van het proces te markeren. De inzet is om op hoofdlijnen te toetsen of de opgaven en thema's die in beeld zijn herkenbaar zijn en te identificeren welke onderwerpen er met wie verder uitgewerkt moeten worden.

- Ambtelijke afstemming met provincie, gemeenten en georganiseerde partners via bestaande netwerken in de waterweek, met name gericht op het kenbaar maken van de actualisaties en het proces van participatie.
- Start van de bestuurlijke afstemming via de herlancering van het Flevolands Bestuurlijk Overleg Water, waarbij aandacht voor het proces van actualisatie van WBP en RWP en identificatie van de gezamenlijke opgaven centraal staat.
- Publicatie van kennisgeving 'voornemen en participatie' in het Waterschapsblad en inzet eigen communicatiekanalen.

Fase 2 – contouren missie, visie en doelen

Mei-juli 2026

In de tweede fase van de participatie worden de contouren van de aangescherpte strategische doelen en beleidslijnen voorgelegd voor toetsing op herkenbaarheid en consistentie. De strategische lijn is aan het waterschap, maar praktische en inhoudelijke aandachtspunten uit de omgeving worden meegewogen.

- In één of meerdere gezamenlijke ambtelijke sessies met de provincie worden de strategische lijnen van het WBP en het RWP zoveel mogelijk met elkaar inhoudelijk en herkenbaar in lijn gebracht.
- Gemeentelijke overleggen vormen de primaire consultatie. Dit is met name ambtelijk en waar dat kan via het Flevolands Bestuurlijk Overleg Water.
- Waar nodig wordt dit aangevuld met beperkte en gerichte consultatie van georganiseerde partners. De invulling hiervan wordt onder andere bepaald op basis van de opbrengst van de waterweek.

*Fase 3 – programma-inhoud en maatregelen
September-oktober 2026*

In de derde fase van de participatie staat de uitwerking van de programmateksten, tactische doelen en eerste maatregelen centraal. De participatie richt zich op de uitvoerbaarheid, samenhang en fasering van de voorgestelde maatregelen.

- Gemeenten worden thematisch betrokken via ambtelijke overlegvormen, met de provincie als partner voor de samenhang op regionaal niveau. Waar dat kan gaat dat via bestaande netwerken en waar dat nodig is wordt een overleg belegd. Op bestuurlijk niveau wordt het Flevolands Bestuurlijk Overleg Water hiervoor ingezet. Waar nodig kan er voor specifieke onderwerpen ook bestuurlijke afstemming plaatsvinden met een beperkt aantal deelnemers. Vervolgens worden conceptteksten voorgelegd voor ambtelijke en bestuurlijke informele reactie.
- Georganiseerde partners geven gericht advies op onderwerpen waar hun expertise waarde toevoegt. Daarvoor worden de conceptteksten voorgelegd en krijgen partners gelegenheid om daarop informeel te reageren. Waar nodig wordt een ambtelijk overleg belegd.
- Voor inwoners wordt een informatiebijeenkomst (digitaal of live) belegd, waarin toelichting gegeven wordt op de hoofdlijnen van het concept-WBP. Het doel van deze bijeenkomst is het informeren van inwoners en het ophalen van eventuele signalen en aandachtspunten.

*Fase 4 – formele inspraak
Januari-februari 2027*

Begin 2027 wordt het ontwerp-WBP ter inzage gelegd conform de wettelijke voorbereidingsprocedure. In deze fase kan iedereen die dat wil een zienswijze indienen. Het waterschap verwerkt deze zienswijzen en motiveert in een Nota van Antwoord wat er met de inbreng is gedaan en waarom bepaalde suggesties wel of niet zijn overgenomen. Deze fase maakt formeel onderdeel uit van de besluitvorming en sluit de participatieverantwoording af.

Kenbaar maken van het participatieproces

Het is belangrijk om vooraf duidelijk kenbaar te maken aan stakeholders en inwoners dat het proces voor de totstandkoming van het Waterbeheerprogramma van start gaat en dat daarbij geparticipeerd kan worden. Dat zal op twee manieren plaatsvinden:

- Rechtstreekse benadering: aan medeoverheden en georganiseerde partners wordt via bestaande contacten kenbaar gemaakt dat het WBP-proces van start gaat en op welke wijze zij kunnen participeren.
- Algemene kennisgeving in het Waterschapsblad: via een officiële kennisgeving wordt aan eenieder kenbaar gemaakt dat het WBP-proces van start gaat en op welke wijze zij kunnen participeren. De inhoud van de kennisgeving is met name gericht op inwoners en georganiseerde partners. Deze kennisgeving wordt gepubliceerd nadat het Algemeen Bestuur kennis heeft genomen van de procesaanpak voor het WBP.

Verwerking, terugkoppeling en verantwoording

De inbreng van de eerste drie fases wordt samengevat op hoofdlijnen. Bij het vaststellen en vrijgeven van het ontwerp-WBP door het college van Dijkgraaf en Heemraden (december 2026) wordt voor deze fases beschreven wie wanneer en hoe is betrokken en wat er met de inbreng is gedaan.

De vierde fase, de formele inspraak, start na het vrijgeven van het ontwerp-WBP. De inbreng uit deze fase wordt samengevat in een Nota van Antwoord, waarbij wordt aangegeven wat er met de inbreng is gedaan en waarom bepaalde suggesties wel of niet zijn verwerkt.

Bij de vaststelling van het Waterbeheerprogramma wordt invulling gegeven aan de motiveringsplicht voor participatie conform de Omgevingswet door het opnemen van een paragraaf in het WBP. Onderdeel daarvan is een eindverslag over de participatie, zoals ook vastgelegd in ons participatiebeleid. Daarmee is transparant en navolgbaar hoe participatie heeft plaatsgevonden, wat dit heeft opgeleverd en wat er met de opbrengst is gedaan.